

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی

معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح درس «روش تحقیق کیفی»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: پژوهش در آموزش	تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی)	
گروه هدف: دانشجویان دکتری یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی	پیش نیاز درس: ندارد	
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی		
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر زهرا کریمیان	مرتبۀ علمی: استادیار	گروه آموزشی: یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، خیابان نشاط، مجتمع سالن‌های همایش صدرا و سینا، طبقه دوم، دانشکده مجازی ایمیل: Karimian_z@yahoo.com تلفن محل کار: ۳۲۳۰۰۰۳۷ داخلی ۲۰۲۱ 		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر ناهید ظریف صنایعی	مرتبۀ علمی: دانشیار	گروه آموزشی: یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، خیابان نشاط، مجتمع سالن‌های همایش صدرا و سینا، طبقه سوم، دانشکده مجازی ایمیل: Nzarifsanaee@gmail.com تلفن محل کار: ۳۲۳۰۰۰۳۷ داخلی ۲۲۱۵ 		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر مانوش مهربانی	مرتبۀ علمی: استادیار	گروه آموزشی: یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، خیابان نشاط، مجتمع سالن‌های همایش صدرا و سینا، طبقه سوم، دانشکده مجازی ایمیل: Nzarifsanaee@gmail.com تلفن محل کار: ۳۲۳۰۰۰۳۷ داخلی ۲۲۱۲ 		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر لیلی مصلی نژاد	مرتبۀ علمی: دانشیار	گروه آموزشی: دانشگاه علوم پزشکی جهرم
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، خیابان نشاط، مجتمع سالن‌های همایش صدرا و سینا، طبقه سوم، دانشکده مجازی ایمیل: Nzarifsanaee@gmail.com تلفن محل کار: ۳۲۳۰۰۰۳۷ داخلی ۲۲۱۵ 		

معرفی درس

شناخت گستره آموزش علوم پزشکی و یادگیری الکترونیکی با توجه به ماهیت فردی و اجتماعی انسان در نقش یادگیرنده و یاددهنده و عناصر و متغیرهای زمینه‌ای صرفاً به مطالعات و تحقیقات کمی و آزمایشگاهی پدیده‌ها محدود نمی‌شود و برای درک کنش‌ها و واکنش‌ها رفتاری در عرصه آموزش به دیدگاه کیفی و همه‌جانبه‌نگر نیاز است. در تحقیقات کیفی محقق خود جزئی از ابزار تحقیق است و مشاهدات دقیق، تفکر استقرایی، تحلیل چندبعدی، و نگاه کل‌نگر و فرااثبات‌گرایی از ویژگی‌های اصلی محققان این حوزه است. از این رو یکی از مهارت‌های اصلی و مور نیاز دانشجویان تحصیلات تکمیلی به ویژه دکتری کسب دانش و تجربه در تحقیقات کیفی است.

اهداف درس

هدف کلی: کسب دانش و مهارت لازم برای طراحی و اجرای تحقیقات کیفی و ترکیبی مبتنی بر اصول علمی و اخلاقی در حوزه آموزش علوم پزشکی و یادگیری الکترونیکی

اهداف اختصاصی

اهداف شناختی

- ۱) تفاوت‌های بنیادی تحقیقات با فلسفه اثبات‌گرایی و فرااثبات‌گرایی را تحلیل و ارزیابی نماید
- ۲) نقاط قوت و محدودیت‌های تحقیقات کیفی را تحلیل نماید
- ۳) اصول و مفاهیم روش تحقیق نظریه بنیاد Grounded Theory را تحلیل نماید
- ۴) اصول و مفاهیم روش تحقیق پدیدارشناسی Phenomenology را تحلیل نماید
- ۵) اصول و مفاهیم روش تحقیق قوم‌نگاری Ethnography را تحلیل نماید
- ۶) اصول و مفاهیم روش تحقیق مطالعات موردی Case Study را تحلیل نماید
- ۷) اصول و مفاهیم روش تحقیق اقدام پژوهی Action Research را تحلیل نماید
- ۸) اصول و مفاهیم روش تحقیق تاریخی را تحلیل نماید
- ۹) شیوه‌های گردآوری اطلاعات در تحقیقات کیفی را شرح دهد (مصاحبه، مشاهده، گروه‌های کانونی، دلفی، طوفان ذهنی، NGT و ..)
- ۱۰) Triangulation در تحقیقات کیفی را شرح دهد
- ۱۱) روایی و پایایی روش‌های تحقیق کیفی را شرح دهد
- ۱۲) انواع روش‌های تحلیل محتوای تحقیقات کیفی را شرح دهد
- ۱۳) انواع روش‌های تحقیق آمیخته را با ذکر مثال و کاربرد شرح دهد

اهداف مهارتی

- ۱۴) پروپوزال یک تحقیق کیفی را طراحی و در پژوهش‌یار ثبت نماید

اهداف نگرشی

- ۱۵) اخلاق پژوهشی و رویکرد علمی در انجام تحقیقات را در همه مراحل تحقیق رعایت نماید.
- ۱۶) توانایی و روحیه کار گروهی در مدیریت یک پروژه پژوهشی را داشته باشد

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزشی یادگیری ترکیبی Blended Learning ارائه می شود. در شرایط عادی حدود ۷۰ درصد درس به شیوه حضوری و ۳۰ درصد با استفاده از شیوه های الکترونیکی ارائه می شود (شامل ابزارهای تعاملی سامانه مدیریت یادگیری نوید^۱)، تکالیف و فعالیت های یادگیری، تالار گفتگو، خودآزمون ها و ... و نیز کلاس مجازی برای رفع اشکال و ارتباطات تعاملی مستمر با اساتید). کلیه محتواها و منابع آموزشی، خودآزمون ها و تکالیف و .. بر روی سیستم مدیریت یادگیری نوید ارائه می شود.

روش تدریس حضوری

سخنرانی کوتاه استاد، بحث و گفتگو، نقد مقالات و ارائه کنفرانس های کلاسی توسط دانشجویان همراه با بازخورد و نقش هدایتگر^۲ استاد

روش تدریس الکترونیکی

- شیوه های همزمان: ارائه کنفرانس به شیوه وینار و زورنال کلاب مجازی همراه با Cased Based Discussion مقالات پژوهشی
- شیوه های غیر همزمان: به اشتراک گذاری محتواها و منابع، ارائه تکالیف و فعالیت های یادگیری، تالار گفتگو و خودآزمون

منابع آموزشی

روشهای تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روانشناسی جلد ۲، والتر بورگ، جویس گال، مردیت دامین گال، ترجمه احمدرضا نصر، حمیدرضا عریضی، محمود ابوالقاسمی، خسرو باقری، محمدحسین علامت ساز، محمدجعفر پاک سرشت، علیرضا کیامنش، علی دلاور، غلامرضا خوی نژاد، خسرو باقری، محمد خیر، زهره خسروی، منیجه شهنی بیلاق؛ تهران: نشر دانشگاه شهید بهشتی و سمت، جدیدترین چاپ.

- Creswell JW. Research Design: Quantitative and Qualitative Approaches. 2nd ed. Thousand Oaks, Calif: Sage Publications; Latest Version.
- Research Methods in Education, Louis Cohen, Lawrence Manion, Keith Morrison, Last edition ed, 2017
- Introduction to Research in Education, Donald Ary, Lucy Cheser Jacobs Chris Sorensen, 8 th ed, 2012

نمره	تکالیف و فعالیت های یادگیری
۲	• ارائه ژورنال کلاب
۳	• تکالیف و فعالیت های یادگیری
۵	• پروپوزال مشترک دانشجویی

نمره	شیوه ارزشیابی دانشجو	نوع ارزشیابی
۵	• تکالیف و فعالیت های یادگیری	ارزشیابی تکوینی
۵	• تدوین و ثبت پروپوزال یک تحقیق کیفی مشترک در پژوهشیار	
۱۰	• آزمون پایان ترم (تستی و تشریحی)	ارزشیابی پایانی
۲۰		جمع کل

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید

¹ Sumsnavid.vums.ac.ir

² Tutor

برنامه زمان بندی ارائه درس روش تحقیق کیفی

گروه هدف: دانشجویان دکتری یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی		سال ورودی: بهمن ۹۹					
زمان ارائه درس: ۱-۱۴۰۰							
روز	تاریخ	ساعت	عناوین	استاد	مکان	روش ارائه	
۱	چهارشنبه	۱۴۰۰-۶-۳۱	۱۱-۱۲:۳۰	معارفه و معرفی درس	دکتر زهرا کریمیان و همکاران گروه	کلاس مجازی	آنلاین همزمان
۲	چهارشنبه	۱۴۰۰-۷-۷	۱۱-۱۲:۳۰	تفاوت های بنیادی و فلسفی تحقیقات با رویکرد اثبات گرایی و فرا اثباتگرایی	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور
	چهارشنبه	۱۴۰۰-۷-۱۴	۱۱-۱۲:۳۰	مرور اجمالی بر اصول و روشهای تحقیق کیفی	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور
۳	چهارشنبه	۱۴۰۰-۷-۲۱	۱۱-۱۲:۳۰	شیوه گردآوری اطلاعات در تحقیقات کیفی (مصاحبه، مشاهده، گروه کانونی، دلفی، NGT...)	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور
۴	چهارشنبه	۱۴۰۰-۷-۲۸	۱۱-۱۲:۳۰	شیوه های تحلیل محتوا در تحقیقات کیفی + معرفی اجمالی نرم افزارهای تحلیل محتوا	دکتر مانوش مهرایی	دانشکده مجازی	حضور
۵	چهارشنبه	۱۴۰۰-۸-۵	۱۱-۱۲:۳۰	شیوه های تعیین روایی و پایایی در تحقیقات کیفی	دکتر ناهید ظریف صنایعی	دانشکده مجازی	حضور
۶	چهارشنبه	۱۴۰۰-۸-۱۲	۱۱-۱۲:۳۰	شیوه های نمونه گیری در تحقیقات کیفی	دکتر لیلی مصلی نژاد	دانشکده مجازی	حضور
۷	چهارشنبه	۱۴۰۰-۸-۱۹	۱۱-۱۲:۳۰	اصول و مفاهیم روش تحقیق پدیدارشناسی Phenomenology را تحلیل نماید	دکتر زهرا کریمیان/دکتر مصلی نژاد	دانشکده مجازی	حضور
۸	چهارشنبه	۱۴۰۰-۸-۲۶	۱۱-۱۲:۳۰	اصول و مفاهیم روش تحقیق نظریه بنیاد Grounded Theory را تحلیل نماید	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور
۹	چهارشنبه	۱۴۰۰-۸-۲۶	۱۱-۱۲:۳۰	عملی (ارائه ۲ ژورنال کلاب توسط دانشجویان دکتری)*	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور
	چهارشنبه	۱۴۰۰-۸-۲۶	۱۱-۱۲:۳۰	انتخاب عنوان پروپوزال تحقیق کیفی توسط دانشجو و تایید نهایی آن	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور
۱۰	چهارشنبه	۱۴۰۰-۹-۳	۱۱-۱۲:۳۰	اصول و مفاهیم روش تحقیق مطالعات موردی Case Study را تحلیل نماید	دکتر مانوش مهرایی	دانشکده مجازی	حضور
۱۱	چهارشنبه	۱۴۰۰-۹-۱۰	۱۱-۱۲:۳۰	اصول و مفاهیم روش تحقیق قوم نگاری Ethnography را تحلیل نماید	دکتر ناهید ظریف صنایعی	دانشکده مجازی	حضور
۱۲	چهارشنبه	۱۴۰۰-۹-۱۷	۱۱-۱۲:۳۰	اصول و مفاهیم روش تحقیق اقدام پژوهی Action Research را تحلیل نماید	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور
۱۳	چهارشنبه	۱۴۰۰-۹-۲۴	۱۱-۱۲:۳۰	آشنایی اجمالی با روش تحقیق هرمنیوتیک، نشانه شناسی، و روش تاریخی را شرح دهد	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور
۱۴	چهارشنبه	۱۴۰۰-۱۰-۱	۱۱-۱۲:۳۰	عملی (ارائه ۲ ژورنال کلاب توسط دانشجویان دکتری)*	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور
۱۵	چهارشنبه	۱۴۰۰-۱۰-۸	۱۱-۱۲:۳۰	سه سو سازی و انواع مدل های تحقیق آمیخته را با ذکر مثال و کاربرد شرح دهد	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور
۱۶	چهارشنبه	۱۴۰۰-۱۰-۱۵	۱۱-۱۲:۳۰	تنظیم پروپوزال توسط دانشجویان (تمرین در منزل)	دانشجویان دکتری	دانشکده مجازی	حضور
۱۷	چهارشنبه	۱۴۰۰-۱۰-۲۲	۱۱-۱۲:۳۰	جمع بندی: ارائه پروپوزال ها توسط دانشجویان	دکتر زهرا کریمیان و همکاران گروه	دانشکده مجازی	حضور
۱۸	چهارشنبه	۱۴۰۰-۱۰-۲۹	۱۱-۱۲:۳۰	فورجه امتحانات	دانشجویان دکتری	دانشکده مجازی	حضور
۱۹	چهارشنبه	۱۴۰۰-۱۱-۶	۱۱-۱۲:۳۰	آزمون پایان ترم	دکتر زهرا کریمیان	دانشکده مجازی	حضور

* مدت زمان ارائه ه دانشجو ۲۰ دقیقه همراه با ارائه مقاله و ۱۰ دقیقه برای پرسش و پاسخ (شاخص ارزیابی: کیفیت مقاله، جدید بودن مقاله، کیفیت ارائه، رعایت زمان در عین جامع بودن ارائه، و توانایی پاسخ به سوالات)